

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki ul. Rzgowska 281/289, Łódź	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

**Czynności zabronione, nieprawidłowości mogące spowodować
pożar lub przyczynić się do jego rozprzestrzenienia
oraz obowiązki pracowników ICZMP**

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki ul. Rzgowska 281/289, Łódź	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

**Czynności zabronione oraz nieprawidłowości mogące spowodować pożar
lub przyczynić się do jego rozprzestrzenienia.**

1. Czynności zabronione na terenie Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi.

1. Prowadzenie poza pomieszczeniami przeznaczonymi do tego celu, np. spawalniami bez pisemnego pozwolenia, następujących prac:
 - a. spawalniczych,
 - b. z użyciem ognia otwartego,
 - c. cięcia mechanicznego metali,
 - d. lutowania, topienia, podgrzewania, rozgrzewania, opalania i innych z wykorzystaniem wysokiej temperatury.

W celu uzyskania pozwolenia na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym należy skontaktować się z **zespołem w obsadzie:**

- **Kierownik Działu Zarządzania Infrastrukturą,**
- **Inspektor ds. ochrony przeciwpożarowej**

2. Przechowywanie butli z gazami palnymi w pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu.
3. Prowadzenie prac niezgodnie z dokumentacją techniczną ruchową i instrukcjami obowiązującymi na terenie Centrum.
4. Eksploatowanie maszyn i urządzeń niezgodnie z instrukcją obsługi lub dokumentację techniczno-ruchową.
5. Palenie papierosów i używanie ognia otwartego w miejscach nie przeznaczonych do tego celu.
6. Stosowanie przez pracowników prywatnych urządzeń elektrycznych mogących spowodować pożar w szczególności nagrzewających się w warunkach pracy, np. grzałek, czajników, itp., a w szczególności w pomieszczeniach, gdzie znajdują się strefy zagrożenia wybuchem.
7. Użytkowanie niesprawnych, wykazujących usterki maszyn i urządzeń w tym urządzeń elektrycznych, bez poinformowania o tym fakcie przełożonych.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

8. Użytkowanie niekompletnych urządzeń, np. punktów świetlnych pozbawionych opraw, maszyn pozbawionych osłon, itp.
9. Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a. urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100 °C,
 - b. linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V.
10. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
11. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
12. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych.
13. Składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych.
14. Przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych.
15. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji.
16. Blokowanie drzwi przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich zamknięcie z przypadku powstania pożaru.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

17. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń, produktów lub surowców w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.
18. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a. gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b. źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - c. urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - d. wyjść ewakuacyjnych,
 - e. wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej.
19. Prowadzenie jakichkolwiek czynności związanych ze zbiornikami cieczy palnych znajdującymi się na zewnątrz podczas burzy.
20. Garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu.
21. Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
22. Rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
23. Składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu.
24. Prowadzenie rozładunku cystern z cieczami palnymi bez odpowiedniego uziemienia lub przy pomocy osprzętu nieodprowadzającego ładunków elektrostatycznych.

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki ul. Rzgowska 281/289, Łódź	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

25. Używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203).

2. **Możliwość powstania pożaru w czasie ruchu i postoju urządzeń, obsługi konserwacyjnej, remontów i postoju jest bezpośrednio związana z następującymi działaniami, zaniedbaniami, brakami i usterkami:**

1. Podpaleniem.

Pożary w tej grupie powstają w wyniku złośliwego celowego działania osób postronnych lub działania osób chorych psychicznie. Są to przypadki szczególnie niebezpieczne z uwagi na ogromną determinację osób w swoim działaniu zmierzającym do całkowitego zniszczenia obiektu.

2. Nieostrożnością pracowników polegającą na:

- a. pozostawianiu bez nadzoru pracujących maszyn i urządzeń, gdy z instrukcji obsługi, DTR lub zakresu obowiązków wynika, że powinny być objęte nadzorem w trakcie pracy,
- b. porzuceniu niedopałka papierosa lub zapalki na palne materiały. **Uwaga: palić można jedynie na zewnątrz budynków szpitalnych.**
- c. wysypywaniu popiołu z popielniczek do palnego lub wypełnionego materiałami palnymi kosza,
- d. używaniu otwartego ognia, zapalek, zapalniczek, poza pomieszczeniami i przestrzeniami wyznaczonymi do tego celu,
- e. ustawianiu urządzeń, których powierzchnie nagrzewają się do temperatury powyżej 100 st. Celsjusza w odległości mniejszej niż 0,5 m od materiałów palnych,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

- f. użytkowaniu niesprawnej lub nie posiadającej aktualnej legalizacji butli gazowej,
- g. stosowaniu cieczy palnych w miejscach i okolicznościach, w których nie jest to konieczne dla prawidłowego przebiegu proces technologicznego.

Używając otwartego ognia szczególną uwagę należy zwrócić na obecność i rodzaj materiałów palnych, będących w naszym otoczeniu oraz na zachowanie bezpiecznej odległości otwartego ognia od materiałów palnych. Niezachowanie zasad bezpieczeństwa prowadzi do powstania pożaru.

3. Wadami lub nieprawidłowym funkcjonowaniem instalacji elektrycznej.
 - a. przeciążeniem instalacji,
 - b. eksploataowaniem przewodów elektrycznych z uszkodzoną izolacją,
 - c. wykonywaniem napraw instalacji przez osoby nie posiadające wymaganych w tym zakresie uprawnień,
 - d. używaniem urządzeń i maszyn zasilanych energią elektryczną wykazujących usterki techniczne,
 - e. stosowaniem nieoryginalnych elementów instalacji czy osprzętu lub niezgodnie z ich przeznaczeniem,
 - f. zasilaniem urządzeń elektrycznych za pomocą prowizorycznych połączeń,
 - g. nie usuwaniem usterek instalacji stwierdzonych podczas przeglądów technicznych.

Do powstania pożaru może dojść, w szczególności, gdy eksploatuje się urządzenia elektryczne pod znacznym długotrwałym obciążeniu prądowym z uszkodzeniami izolacji lub zmianami przekroju przewodów, przy niewłaściwie wykonanych połączeniach, źle dobranych zabezpieczeniach nadprądowych w stosunku do obciążenia instalacji, niewłaściwie wykonanych naprawach.

4. Wyładowaniem atmosferycznym, szczególnie w przypadku gdy:
 - a. instalacja odgromowa jest uszkodzona w sposób mechaniczny,
 - b. występuje zbyt duży opór uziemień lub są one niewłaściwie wykonane,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki ul. Rzgowska 281/289, Łódź	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

- c. wokół przewodów instalacji odgromowej gromadzi się materiały palne (minimalna odległość 1 m).

Wyładowania atmosferyczne są dość często przyczyną pożarów. Należy dbać aby instalacja odgromowa nie była uszkodzona oraz poddawać instalację odgromową okresowym przeglądom.

- 5. Nieprawidłowościami związanymi z procesem technologicznym spowodowanymi:
 - a. nieprzestrzeganiem instrukcji obsługi i konserwacji maszyn, urządzeń i instalacji,
 - b. wykonywaniem napraw maszyn i urządzeń przez osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji lub przy wykorzystaniu niewłaściwych, nieoryginalnych części,
 - c. niewłaściwym, awaryjnym stanem pracy maszyn i urządzeń spowodowanym np. nieprawidłowym montażem części wirujących prowadzącym do uderzenia o inne elementy lub nadmiernego tarcia.

Podejmowanie czynności, również innych niż wymienione, które mogą skutkować możliwością powstania pożaru jest zabronione

3. Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru

Następujące okoliczności wpływają na rozprzestrzenianie się pożaru:

- 1. Występowanie materiałów palnych.
- 2. Palne elementy wyposażenia wnętrz.
- 3. Brak lub nieprawidłowe rozmieszczenie gaśnic i hydrantów wewnętrznych.
- 4. Niesprawność gaśnic lub hydrantów.
- 5. Opóźnione wykrycie pożaru będącego następstwem:
 - a. uszkodzenia lub odłączenia systemu sygnalizacji pożaru,
 - b. braku, zwłaszcza w porze nocnej, obecności osób w obiekcie,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

- c. powstania pożaru w pomieszczeniach zamkniętych, bądź odległych od osoby dyżurującej,
 - d. braku kontroli miejsc gdzie wykonywane były prace niebezpieczne pod względem pożarowym.
- 6. Opóźnione zaalarmowanie jednostek Państwowej Straży Pożarnej będącego następstwem:
 - a. braku na miejscu w obiekcie środka łączności alarmowej,
 - b. zwłoki w uzyskaniu połączenia z Państwową Strażą Pożarną,
 - c. prowadzenia nieudolnej akcji gaśniczej przez pracowników przy użyciu gaśnic, bez równoczesnego poinformowania straży pożarnej,
 - d. niewłaściwego sposobu przekazania informacji o pożarze, np.: brak informacji adresowej, itp..
- 7. Opóźnione podjęcie działań zmierzających do likwidacji źródła pożaru w zarodku, będącego efektem:
 - a. braku znajomości zasad obsługi CSP,
 - b. nie zadziałania gaśnic, spowodowanego brakiem konserwacji,
 - c. braku umiejętności obsługi gaśnic zarówno przez pracowników jak i inne osoby przebywające w tym czasie w obiekcie,
 - d. braku możliwości szybkiego dotarcia do pomieszczeń, objętych pożarem,
 - e. nieznajomości zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
 - f. przedłużającej się ewakuacji osób z budynku.
- 8. Opóźnione przystąpienie do akcji jednostek Państwowej Straży Pożarnej, mogącego wyniknąć z:
 - a. nieprecyzyjnego określenia przez osobę zgłaszającą adresu obiektu, w którym powstał pożar,
 - b. zatarasowania dojazdu samochodom pożarniczym przez nieprawidłowo parkujące samochody,
 - c. warunków klimatycznych,
 - d. zdarzeń losowych (wypadek, uszkodzenie pojazdu podczas jazdy).
- 9. Utrudnione warunki prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych będącego następstwem całego szeregu okoliczności, a przede wszystkim:
 - a. braku lub niedostatecznej ilości wody do zewnętrznego gaszenia pożaru,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

co może mieć miejsce w przypadku uszkodzenia bądź likwidacji znajdujących się w pobliżu obiektu hydrantów,

- b. braku efektywnej pomocy pracowników w prowadzeniu działań ratowniczych,
- c. braku przestrzegania przepisów o ochronie przeciwpożarowej,
- d. uszkodzeniu drzwi przeciwpożarowych,
- e. braku przestrzegania przepisów budowlanych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego budynku.

4. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru

Rozprzestrzenianie się pożaru spowodowane jest ruchami ciepła poprzez:

1. Konwekcję naturalną.
2. Promieniowanie cieplne.
3. Przewodnictwo cieplne.

W kierunku poziomym pożar rozprzestrzenia się wzdłuż ciągów komunikacyjnych i technologicznych na poszczególnych kondygnacjach. W kierunku pionowym pożar rozprzestrzenia się poprzez:

- niewydzielone pożarowo klatki schodowe,
- okna po elewacji budynku,
- kanały wentylacji mechanicznej.

Pożar może rozprzestrzeniać się również poprzez systemy połączeń technologicznych między pomieszczeniami.

Ciepło unoszących się prądów powietrza, oraz gorących gazów zdolne jest do ogrzania materiałów palnych znajdujących się na jego drodze, do temperatury zapalenia, co powoduje rozprzestrzenianie się pożaru. Duży wpływ na rozprzestrzenianie się pożaru może mieć również zawalenie się palącej konstrukcji obiektu, co spowoduje wzmożenie procesu palenia. Zabezpieczeniem przed zawaleniem się konstrukcji jest stosowanie konstrukcji o odpowiedniej odporności ogniowej. Możliwe jest również, iż ciepło z palącego się materiału, pomieszczenia, obiektu, może drogą promieniowania cieplnego spowodować zapalenie się

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

materiałów palnych, bądź łatwo zapalnych narażonych na bezpośrednie działanie ognia lub temperatury.

Często zauważając pożar ludzie próbują sami prowadzić akcję ratowniczo-gaśniczą, obawiając się odpowiedzialności karnej czy też lekceważąc zagrożenie jakie powoduje. Obecny stan prawny nakłada na każdą osobę, która zauważyła pożar obowiązek bezzwłocznego poinformowania PSP lub Policji, a na Państwową Straż Pożarną obowiązek nieodpłatnego prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczych. Na osobę winną nieumyślnego spowodowania pożaru spada odpowiedzialność karna proporcjonalna do jego skutków, jednak w momencie, gdy sprawca powstania pożaru nie powiadamia Państwowej Straży Pożarnej odpowiedzialność karna jest odpowiednio większa (bliższe informacje na temat sankcji karnych znajdują się w Kodeksie Pracy i Kodeksie Karnym). Należy pamiętać, że pożar ma często charakter ukryty i w momencie, kiedy wydaje się, że jego rozwój jest opanowany potrafi wybuchnąć ze znaczną energią powodując niewspółmiernie większe straty, a nawet zagrażając życiu i zdrowiu ludzkiemu.

5. Obowiązki właściciela, zarządzającego obiektem

Do podstawowych obowiązków właściciela, zarządzającego obiektem należy:

1. Utrzymanie urządzeń i instalacji związanych z budynkiem w stanie pełnej sprawności technicznej między innymi poprzez badania i właściwe czynności konserwacyjne. Dotyczy to podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów wewnętrznych, hydrantów zewnętrznych, systemu sygnalizacji pożarowej, sygnalizatorów akustycznych, oświetlenia awaryjnego, drzwi przeciwpożarowych, przeciwpożarowych klap odcinających.
2. Wyposażenie obiektu w przeciwpożarowe wyłączniki prądu zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi.
3. Umieszczenie w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych.
4. Oznakowanie obiektu znakami zgodnymi z Polskimi Normami:
 - a. drogi i wyjścia ewakuacyjne,
 - b. miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki <i>ul. Rzgowska 281/289, Łódź</i>	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

- c. miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d. miejsca zbiórki do ewakuacji,
 - e. przeciwpożarowe zbiorniki wodne, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
 - f. drzwi przeciwpożarowe,
 - g. drogi pożarowe,
 - h. miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem.
5. Przeprowadzenie regularnych czynności porządkowych w miejscach, w których występują pyły palne zalegające w warstwach.
 6. Utrzymywanie dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej zgodnie z przepisami dotyczącymi przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.
 7. Wdrożenie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego.
 8. W częściach obiektu, gdzie występują strefy zagrożenia wybuchem właściciel, zarządzający obiektem zobowiązany jest do przeprowadzenia oceny zagrożenia wybuchem, sporządzenia dokumentu zabezpieczenia przed wybuchem oraz wdrożenia zasad wynikających z tych dokumentów.

6. Obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

1. Przestrzegania przepisów ppoż.
2. Uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy.
3. Realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku.
4. Utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu.
5. Prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego naprawiania bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego, wydanie 2	
Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki ul. Rzgowska 281/289, Łódź	Obowiązuje od: Grudzień 2021 r.
Załącznik nr 2	

z wykonywaną pracą (prywatnych urządzeń elektrycznych) oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych.

6. Posiadania umiejętności posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym.
7. Przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji.
8. Znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru.
9. Zgłaszania przełożonym zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż..
10. Ścisłego przestrzegania zakazu wykonywania czynności zabronionych określonych w **§ 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).**
11. Uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.